

[Merethe Due Jensen]

kommunikation over telenettet for private husholdninger uhyggelig, men samtidig må jeg erkende, at udviklingen går den vej. Formålet med den lov, vi har foran os her, er at sikre, at betalingssystemer uden kort, den såkaldte homebanking, også inddrages under betalingskortloven, og det gøres ved at fastsætte lignende beskyttelsesregler for homebanking, som gælder for betalingskort.

Vi synes, det er vigtigt, at der allerede nu sikres beskyttelsesregler for betalingssystemer uden kort. Dermed er rammerne lagt for de krav, der kan stilles til brugere og systemudbydere, for at de kan benytte systemet. Det giver større sikkerhed, når der skal investeres i nye homebanking- og homeshoppingsystemer.

Jeg skal da sige, at om end jeg er lidt bekymret over udviklingen, støtter vi alligevel forslaget – for vi kan ikke stoppe udviklingen – og ser frem til udvalgsarbejdet.

Industriministeren (Trøjborg):

Jeg vil gerne takke for de mange positive bemærkninger og er glad for, at regeringen har fået fremsat forslaget netop i den form, hvori det ser ud til at kunne samle bredt flertal.

Det er rart at se, at vi på dette område kan være et skridt foran, som det er blevet udtrykt af bl.a. fru Tove Lindbo Larsen. Jeg ser frem til, at vi kan drage nogle nyttige erfaringer ved netop at være et skridt foran. Det tror jeg i øvrigt også kan have en ganske fornuftig indflydelse på vores muligheder for at påvirke, hvad der måtte komme af europæisk lovgivning, europæiske regler, på området.

Jeg takker for de venlige bemærkninger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 134:
Forslag til lov om statsgaranti til udviklingsvirksomhed.

Af industriministeren (Trøjborg).
(Fremsat 15/12 93).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 14 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af private udviklingsselskaber.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 17/11 93).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Trøjborg):

Jeg vil gerne kommentere hr. Rahbæk Møllers forslag. Selv om hr. Rahbæk Møller ikke ser ud til at være til stede i salen, kan jeg da sige, at ...

Første næstformand (Ivar Hansen):

Han er til stede nu.

Industriministeren (Trøjborg):

... der er tre punkter, jeg gerne vil nævne ganske kort i forbindelse med hr. Rahbæk Møllers forslag om skattesubsidiering, om man vil, af investeringer i udviklingsselskaber.

For det første vil jeg sige, at forslaget strider mod det princip, vi har forsøgt at fastholde i forbindelse med skattereformen, nemlig at afgrænse en række af de fradrag, som vi kendte før skattereformen, og vi mener, at det vil være forkert at åbne op for nye fradragsmuligheder.

Dernæst vil jeg sige, at man altid kan skatte-subsidiere sig frem til den ene eller den anden forbedring af investeringsmulighederne i den ene eller den anden form for erhvervsvirksomhed. Her er der tale om en afgrænset form for erhvervsvirksomhed, og det er helt klart, hvorledes beskatningsforholdene ville blive efter SF's forslag. Det kunne måske vise sig under udvalgsarbejdet.

[Industriministeren]

For det tredje vil jeg gerne henvise til det forslag, som regeringen har fremsat om udviklingselskaber. Det er altså ikke sådan, at der ikke sker noget på området, det er ikke sådan, at der ikke er ideer til at fremskaffe egenkapital til virksomhederne.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne afvise SF's beslutningsforslag.

Ole Vagn Christensen (S):

De to forslag, vi behandler her i dag, har begge det samme sigte, nemlig at skabe nogle udviklingselskaber, der kan bidrage med kapital til mindre virksomheders udvikling.

Jeg vil gerne konstatere, at SF's forslag ikke er noget dårligt forslag, men som industriministeren har fremhævet, mener vi, at regeringens forslag er bedre. Forskellen på de to forslag ligger dels i, hvem der sigtes på, dels i garanti- en.

SF retter sit forslag primært mod privatpersoner, mens regeringen går efter at give aktieselskaber en statsgaranti for investeringer. Regeringen har valgt at give statsgaranti for eventuelle tab, således at halvdelen dækkes af staten.

I Socialdemokratiet mener vi, at regeringens forslag bedst opnår de mål, som forslagsstillerne er enige om, og det skyldes til dels, at der indgår en garanti. Mange af problemerne med at skaffe kapital i dag skyldes, at der er mangel på risikovillig kapital til investering i gode projekter. Vi ved, der er projekter nok, vi ved også, at der er kapital, og derfor er det, det handler om, hvordan vi kan få disse ting forenet.

Med en garanti gives der en delvis sikkerhed for investeringerne, og samtidig sikres det, at der er tale om gode projekter. Dels bæres halvdelen af risikoen stadig af udviklingselskabet selv, dels skal det dokumenteres af selskabet, at det kan bidrage til en positiv udvikling af mindre virksomheder. Så der er altså ikke tale om, at det her er noget lykkejageri; der er tale om, at der er et vist fundament.

Vi synes, at der er tale om et fornuftigt forslag fra regeringens side, som vi gerne vil støtte. Der er tale om et godt og gennearbejdet lovforslag, hvor der gives en række gode muligheder, samtidig med at der er en fornuftig beskyttelse mod misbrug.

I Socialdemokratiet fremsatte vi i efteråret 1991 et beslutningsforslag med vores bud på

en regional erhvervs politik. Jeg er glad for, at vi med industriministerens forslag i dag får gennemført et af de sidste trin i den raket, vi dengang lagde op til, og som mange har været med til at støtte igennem de seneste år.

Vi har allerede fået gennemført lovgivning, der sikrer kommuner og amter en mere aktiv rolle i erhvervs politik gennem regionale programmer. Vi har også sikret muligheden for et bedre offentligt og privat samarbejde om bl.a. systemeksport, og nu bliver der altså skabt mulighed for udviklingselskaber, hvor private kan gå ind med statsgaranti og støtte gode projekter.

Jeg har opfattelsen af, at vi med dette og med de andre erhvervs politiske tiltag, der er gennemført på vores og andre partiers foranledning her i Tinget, har skabt grundlaget for, at vi i fremtiden vil have mulighed for at se en øget vækst i de små og mellemstore virksomheder, hvis man vil benytte sig af alt det, man har sagt, og af alt det, man har skrevet i utallige rapporter, hvor man har redegjort for, hvordan situationen så ud.

Som det tidligere har været diskuteret, har vi herhjemme haft mange virksomheder, der er lukket efter få år, og vi har haft mange rapporter herom også. Men de har aldrig kunnet udnytte det potentiale, der var. Med ordninger som denne tilfører vi erhvervslivet kapital, og vi giver det tilsvarende ordninger, der sikrer, at der også er rådgivning, at der også er viden bagved, og jeg tror, at vi på den måde kan få udviklingen vendt.

Derfor kan vi varmt støtte industriministerens forslag og vil medvirke positivt til en hurtig udvalgsbehandling, mens jeg må sige til SF, som jeg sagde indledningsvis, at der er meget godt i SF's forslag, men vi mener, at det rigtige er, at vi samler kræfterne om regeringens.

Pernille Sams (KF):

Regeringens forslag, lovforslag nr. L 134, er en forsøgsordning, som nu skal søsættes med den intention, at små og mellemstore virksomheder med statstilskud skal få mulighed for kapitaltilførsel via udviklingselskaber. Det er altså endnu en statstilskudsordning.

Med forslaget kan regeringen så sige at den har vist sin gode vilje over for problemet. Men vi mener i Det Konservative Folkeparti, at regeringen er slået ind på en forkert vej i dette

[Pernille Sams]

forsøg – ikke engang en omvej, men en blind vej.

For det første kan man meget nemt konstatere, at regeringen selv har skabt en stor del af problemet, idet den skattereform, som man hastede igennem Folketinget med 1 stemmes flertal, fjernede 3-års-reglen for aktieinvesteringer og dermed fjernede incitamentet for denne slags investeringer, som er så nødvendige for virksomhedernes kapitaltilførselsmuligheder.

For så at gøre det helt barokt lavede regeringen en undtagelse for investeringer op til 100.000 kr., men kun i børsnoterede aktieselskaber, hvor det først og fremmest er de unoterede selskaber – de små og mellemstore – som virkelig kan mærke og virkelig har brug for de mindre, private investeringer. Så det er en stor og alvorlig fejl, regeringen har begået med skattereformen, som accelererer det problem, der er med at få kanaliseret små portioner risikovillig kapital ud, hvor den virkelig behøves, portioner, der er så små, at de ofte er uinteressante for de større investorer. Det helt naturlige første forslag fra vores side er: Genindfør 3-års-reglen.

Men herudover anerkender vi, at det er en opgave, der skal findes en politisk løsning på. Det har vi brugt og bruger stadig mange kræfter på i den konservative folketingsgruppe, fordi vi mener, at det er meget afgørende, at der ikke bare gribes til noget tilfældigt, som måske ødelægger mere, end det gavner.

Det er vigtigt, at vi vælger de rigtige instrumenter, som fremmer virksomhedernes konkurrenceevne og evne til at klare sig på markedsøkonomiske vilkår, for ellers bliver det alt for kortsigtet. Og her må vi sige, at regeringen er sprunget over, hvor gærdet er lavest. Den model, man har valgt, er ikke langsigtet. Opgaven fortjener en bedre løsning, og regeringens forslag virker ikke særlig gennemtænkt i relation til, at målet må og skal være at skabe flest mulige virksomheder, der kan klare sig på markedsøkonomiske vilkår. Det er, som om man tænker, at bare man giver noget statsstøtte, går det nok; men det er altså en blindgyde. Hvis det er et dårligt projekt, der ikke er rentabelt, bliver det jo ikke spor bedre af, at staten overtager risikoen, tværtimod. Tilmed virker det også konkurrenceforvridende over for beslægtede virksomheder, som konkurrerer på de almindelige markedsvilkår, og på længere

sigt koster en sådan politik mange arbejdspladser.

Man skal også være opmærksom på, at det påpeges, at der er kapital nok i det danske samfund, men at det er de gode projekter, der mangler. Vi mener ligesom regeringen, at der er et særskilt problem med tilførsel af små portioner ansvarlig kapital; men man må ikke overse, at nok så mange statslige ordninger ikke hjælper, hvis projekterne ikke er gode nok til at kunne bære sig selv efter en kort start-hjælp. En virksomhed skal kunne forrente egenkapitalen og klare sig på markedsvilkår, hvis den skal have nogen fremtidsmuligheder i et frit samfund.

Vi er selv ved at lægge sidste hånd på vores arbejde med behandlingen af problemstillingen. Vi har været endog meget vidt omkring for at ruste os så godt som muligt til at træffe den bedste afgørelse i dette spørgsmål, og jeg må sige, at jo dybere vi kommer ind i problemstillingen, desto klarere står det for os, at det ikke er løsningen blot at give statstilskud. Det er måske det nemmeste, men det er ikke det bedste, og derfor vil vi håbe, at regeringen vil gå ind i en aktiv dialog med os, så vi sammen kan få skabt en bedre løsning end den, der ligger her.

For så vidt angår SF's beslutningsforslag nr. B 22 står det allerede klart for os, at vi er langt mildere stemt over for det forslag end over for regeringens. Det ligger tættere på det, der tegner til at blive vores konklusioner, og derfor mener vi, at SF's forslag fortjener at blive analyseret meget vidtgående. Der er meget godt i tanken om at bruge skattesystemet som motivation til at få private til at interessere sig for investeringer i små og mellemstore virksomheder – både direkte investeringer og investeringer via udviklingselskaber. Det er jo også det, der i historisk sammenhæng hidtil har været drivkraften for at få private til at investere, og med sådanne muligheder bevares den nærhed og den sunde skepsis, der gør, at kapitaltilførslen ikke blot bliver automatik. Derved kan man forhindre en del af de alvorlige ulemper, der er ved en statstilskudsmodel.

Men nu må vi tage fat på udvalgsarbejdet, og vi skal i hvert fald nok gøre vores til, at det bliver konstruktivt. Allerede nu kan ministeren måske sørge for, at udvalget får høringssvarene, for der er en hel stribet organisationer, der

[Pernille Sams]

er blevet hørt, og der findes garanteret noget konstruktivt i alle de svar, der er indkommet.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg var meget glad for fru Pernille Sams' sidste bemærkning om, at man fra konservativ side er fuldstændig klar over, at vi har et alvorligt problem, som vi skal have gjort noget ved, og derfor forstod jeg den bemærkning således, at man ville være konstruktiv. Lad os have forskellige opfattelser af, hvilke veje vi skal gå, og lad os få problemet belyst, det er jeg selvfølgelig helt enig med fru Pernille Sams i.

Men jeg synes ikke, man skal se bort fra, at fru Pernille Sams også sagde, at der er kapital nok, men koblingen mangler, og derfor er der ikke brug for at lave nye skattefinansierede garantiordninger. Jeg synes, at man hellere ligesom skulle gøre det op og sige, hvad det er, man vil medvirke med her.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Problemet er jo, må jeg sige til den ærede forrige taler, at der er kapital nok, men at kapitalen ikke finder derhen, hvor der er mest risiko. Og når vi skal sætte noget i gang, er der netop en risiko.

Gennem tiderne – lige så lang tid, som jeg kan huske tilbage, og det er efterhånden nogle år – har vi ikke fundet noget andet system til at få investeret i noget risikabelt end ved at lave et statslån, der skulle komme indirekte via skatterne, så folk har fulgt de beløb på samme måde, som de følger deres egne penge. Det har nu engang været den måde, man har fået mest ud af det på, og det er på den måde, vores velfærdssamfund er grundlagt og bygget op. Jeg siger ikke, at vi ikke meget gerne vil finde en anden løsning; men det er utrolig svært, og derfor tror vi, at regeringen har savet sig selv i benet ved at fjerne den løsning, der hidtil har bragt landet dertil, hvor det er nu.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg må give hr. Kai Dige Bach ret i, at selvfølgelig har vi brug for det konstruktive, og at det selvfølgelig er rigtigt, når det bliver sagt, at det netop er en utrolig svær opgave at få lavet

koblingen mellem de nye kapitalkoncentrationer, som er skabt via pensionsordninger, og en hel masse andre systemer, før man kan sige, at her har vi fundet en model, der gør, at vi kan indgå i et fornuftigt samarbejde. Men det er jo til gavn for erhvervslivet. Der er ikke tale om, at man på nogen måde kommer i den situation, at det bare er noget, der spildes; der er tale om, at det skal være gode projekter, og at der skal være de nødvendige koblinger. Så jeg er ikke så nervøs.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg har flere gange fået at vide, at når jeg går på talerstolen i debatten om disse sager, ser jeg meget alvorlig ud; og det er jeg ked af, for jeg er jo egentlig et inderlig glad gemyt.

Men jeg mener, det er virkelig forfærdeligt, at man ikke kan forstå, at der ikke er noget kapital, der søger mod en risiko, hvis den kan få lov at søge til et andet sted, hvor der ikke er den samme risiko, medmindre der er en eller anden gulerod, der gør, at der også er mulighed for en større fortjeneste. For mig er det sort og hvidt, at der må være en fordel ved at løbe en større risiko, ellers er der ikke nogen, der gør det. Og hvis hr. Ole Vagn Christensen taler om de store nye kapitaldannelse, kan de kun én af to ting: De kan få en gulerod, så det kan betale sig at gå derhen, eller de kan få et spark og en ordre til at gøre det. Der er ikke andre muligheder for at få kapitalen til at bevæge sig mod strømmen.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Også den sidste sætning i hr. Kai Dige Bachs indlæg om risikofordelen er jeg helt enig i. Men problemet er jo, at vi er i den situation i dag – det hører vi fra mange, mange sider – at der ikke er nogen, der er parat til at tage den risiko, og sådan som konstruktionerne er strikket sammen, interesserer de store fonde sig faktisk kun for de lidt større virksomheder og ikke de lidt mindre, der godt kunne blive større. Det er jo her, udviklingspotentialer ligger, og jeg synes, det er rimeligt, at vi forsøger at skabe en situation, hvor de også får mulighed for at kunne udvikle sig, så det hele ikke bare går i stå, når det drejer sig om de små og mellemstore virksomheder.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Hr. Ole Vagn Christensen siger mange pæne ord, som vi sagtens kan være enige i langt hen ad vejen. Det er jo ikke de pæne ord, der adskiller os.

Men der er en ting, som efterhånden står helt åben for mig: Hvis Socialdemokratiet virkelig nærer denne bekymring, som man lægger op til i ordførertalen, hvorfor har man så fjernet 3-års-reglen? Det var jo den, der virkelig var med til at tilføre mindre virksomheder kapital her i Danmark. Via skattesystemet blev personer i hele landet aktiveret i denne fælles opgave, det er at skaffe kapital til mindre virksomheder, så hvorfor har Socialdemokratiet stillet sig selv i spidsen for en aktion, hvor man har fjernet denne mulighed? Det synes jeg slet ikke vi har fået nogen forklaring på, og det er jo i virkeligheden det, der er det helt store problem nu.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu er jeg for en gangs skyld uenig, og det får jeg lejlighed til at belyse ved at svare på fru Pernille Sams' sidste antydning.

Jeg har læst masser af rapporter, og jeg har ikke kunnet se, at de små og mellemstore virksomheder har haft fornemmelsen af, at man havde løst deres finansieringsproblemer via de ordninger, vi har haft. Og derfor kan jeg kun sige, at det må vi selvfølgelig have nøjere belyst.

Men jeg tror, vi er nødt til at forholde os til, at i dag har vi en forandret verden, og vi kommer til at leve med forandringerne. Der er sket noget på kapitalmarkedet, man er begyndt at lave opsparinger, og det skal vi have kanaliseret ud, så tingene kan blomstre i hele landet, sådan som det også var på et tidspunkt, da vi havde andre ordninger. Og her tænker jeg ikke på de skattemæssige.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Der var jo ikke meget svar i hr. Ole Vagn Christensens indlæg, og derfor vil jeg stille et andet spørgsmål. Regeringens skattereform har ud over at fjerne 3-års-reglen også lavet en undtagelse for de børsnoterede selskaber, der

godt må eje op til 100.000 kr. i aktier uden at skulle straffes skattemæssigt. Denne undtagelse gælder ikke for de unoterede selskaber, og det er jo netop de unoterede, der har problemet, og som hele denne lov handler om. Er Socialdemokratiet ikke enig i, at en del af problemet dog ville blive løst, hvis man ikke kun havde lavet undtagelser for så vidt angår de store børsnoterede selskaber?

Og så vil jeg gerne spørge direkte: Hvorfor vil Socialdemokratiet ikke være med til at udvide undtagelsen til også at gælde de små unoterede selskaber, som virkelig har brug for denne håndsrækning? Det vil jeg meget gerne have et svar på.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det er meget nemt, fru Pernille Sams. Det er, fordi vi ikke tror på det, og fordi vi tror mere på det, vi har lagt frem her. Men vi har jo sagt, at nu indgår vi i et konstruktivt arbejde, og af den måde, som tingene bliver lagt frem på af De Konservative, kan vi forstå, at det arbejde bliver utrolig svært. Men jeg tror ikke, det bliver nogen umulig opgave.

Erik Larsen (V):

Efter Venstres opfattelse er der brug for generelt bedre vilkår for dansk erhvervsliv. Vi er af den opfattelse, at regeringen med sin skattereform har været med til at ødelægge meget i dansk erhvervsliv, også med hensyn til forventning og optimisme for fremtiden. Man kan lave alle de ordninger, man vil, med tilskud og garanti fra staten osv.; men der er kun én ting, der reelt gør, at dansk erhvervsliv kan klare sig og også kan blive værdigt til at investere risikofyldt kapital i, nemlig hvis man er i stand til at oparbejde en fornuftig egen kapital, når de regler, der gælder på det skattemæssige område og for samfundet i øvrigt, giver mulighed for, at det kan lade sig gøre. Det er det grundlæggende for al sund virksomhed, og derfor er det beskæmmende at se, at regeringen på en lang række punkter netop har forsøgt sig med stramninger over for erhvervslivet.

Det fremsatte lovforslag er endnu en lap på det, som er blevet regeringens varemærke: Hver gang der opstår et problem, går man i gang med statsgaranti eller tilskud. Dansk erhvervsliv er efterhånden sovset ind i tilskuds-

[Erik Larsen]

og garantiordninger, som man ikke engang selv er i stand til at rede ud og finde ud af. Man behøver kun læse Morgenavisen Jyllands-Posten fra i søndags, så kan man se, hvordan det hænger sammen.

Mån kan også konstatere, at en lang række af de ordninger slet ikke får den virkning, som man har tilsigtet. Det foreliggende forslag indebærer, at man tager fat i et lille hjørne af de mindre og mellemstore virksomheder, tager fat i en ganske lille del af dem. Det er noget risikobetonet, man vil gå ind i, det er investeringer, som ikke kan opnå finansiering fra den almindelige finansielle sektor, og det er finansiering, som ikke kan ske på markedsvilkår. Hvad har regeringen tænkt sig med det næste hjørne? Hvordan har man tænkt sig at løse det spørgsmål? Hvordan med konkurrenceforvridningen i dette forslag i forhold til andre virksomheder?

Det har været fremme i debatten om forslaget, at regeringens intentioner i høj grad var rettet mod de virksomheder, som er tilknyttet de 5 forskerparker. Er det, fordi man vil give de 5 forskerparker et nødvendigt lift, så de kan køre videre? Det vil jeg meget gerne have svar på.

Det er klart, at der er problemer med finansiering af forskellige ting, men som sagt mener Venstre, at den bedste vej til at opnå finansiering er at skabe virksomheder med egenkapital og skabe et godt erhvervs-klima.

Med hensyn til SF's beslutningsforslag er det Venstres opfattelse, at vi her bevæger os ind på en anden finansiering, nemlig en skattefinansiering, og dermed reelt også et spørgsmål om, hvordan man på en eller anden måde kan begunstige enkelte personer. Det i SF's forslag, der er afgørende for, at vi ikke kan støtte det, er, at man også her tager fat på et lille hjørne af en meget, meget stor problematik, og også vi må sige nej til SF's forslag.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg blev overhovedet ikke overrasket over Venstres udtalelser. Jeg kender jo hr. Erik Larsen, vi har været ude at rejse sammen, og her diskuterede vi også Venstres liberale holdning, hvor det hedder: Lad falde, hvad ikke kan stå. Men det ser bare mærkeligt ud, at når man taler om alle de tilskud og støtteordninger, har

tingene jo somme tider nogen sammenhæng. Jeg mindes da i hvert fald, at der er mange sammenhænge omkring landbruget, som hr. Erik Larsen ved en hel del om; men det kunne selvfølgelig være, det var det, hr. Erik Larsen mente at der skulle gøres noget ved.

Men så sagde hr. Erik Larsen også, at skattereformen ødelægger optimismen. Jeg har lidt svært ved at se, når jeg læser alle de bøger, der er blevet udgivet af Industriministeriet og Industrirådet – jeg har hele arsenalet liggende nede på mit bord – at den optimisme har været til stede. Tværtimod har der hele vejen igennem været tale om, at her havde vi netop et alvorligt problem med, hvordan vi fik lavet denne kobling, og det var vel at mærke før skattereformens tid. Vi ved jo godt, at hr. Erik Larsen har den opfattelse, at det er de frie kræfter, der kan løse det hele, og så skal man bare lade dét gå til, som ikke kan klare sig. Men det kan vel ikke være rimeligt, at man på grund af økonomiske ressourcer rent faktisk ikke skal kunne udnytte de gode egenskaber, der ligger i de små og mellemstore virksomheder.

(Kort bemærkning).

Erik Larsen (V):

Efter hr. Ole Vagn Christensens indledning vil jeg overveje, om jeg i fremtiden vil tage ud at rejse; men nu har jeg jo åbenbart været ude at rejse, og det skal da ikke være nogen hemmelighed – og jeg tror heller ikke, at det er det for nogen – at selvfølgelig er der en forskellig opfattelse i Socialdemokratiet og i Venstre af, hvordan erhvervs politikken skal være. Det har vi jo netop set i forbindelse med skattereformen.

Skal jeg sige det en lille smule firkantet, ønsker Socialdemokratiet at opkræve penge fra virksomhederne og ønsker vel egentlig, at virksomhedernes egenkapital ikke får lov til at stige og udvikle sig på en fornuftig måde. Man ønsker at kræve pengene ind til staten, hvorefter man så via disse ordninger, som lovforslaget også er udtryk for, bruger de samme penge til at understøtte virksomhederne med – men vel at mærke de virksomheder, som man ønsker at støtte i Socialdemokratiet – i stedet for at lade markedsvilkårene bestemme udviklingen.

[Erik Larsen]

Jeg skal ikke gå ind i landbrugspolitiske diskussioner på dette tidspunkt, for det vil være for omfattende. Men jeg tror, at jeg også hos hr. Ole Vagn Christensen kan få en vis forståelse for, at landbrugets problemer ikke kan sidestilles med det, vi taler om i dag.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg synes, det var meget illustrativt, som hr. Erik Larsen udtrykte det, at landbrugets problemer ikke kan sidestilles; men alt i erhvervslevet kan sidestilles. Jeg mener, at nogle virksomheder er i den situation, at de har brug for noget udviklingskapital for at kunne komme videre; de har brugt alle deres ressourcer og alle kræfter på de ting, de har gjort, men hvis de vidste, at de fik noget kapital, kunne de komme videre. Det er jo en lidt anderledes situation, end at man vil stille dem ens, og jeg mener derfor, at billedet er lidt mere nuanceret.

Men det er jo rigtigt, at vi socialdemokrater er kommet ud af ingenting. Vi har jo ikke fået noget foræret, som bønderne fik, dengang stavnsbåndet blev ophævet, og hvor de bagefter skulle ud og slås med alle mulige for at blive større og større og større, og derfor var de selvfølgelig nødt til at æde nogle andre. Men den filosofi tror jeg ikke rigtig vi kan bruge i det moderne erhvervsliv.

Rahbæk Møller (SF):

SF har i årevis gjort opmærksom på, at vi har et problem med iværksættelse her i landet. Vi har alt for få iværksættere, og en af de store hurdler har været, at der er alt for lidt risikovillig kapital til rådighed for iværksætterne. Det har ikke været let at få rejst en seriøs debat om denne sag, som vi synes er ret vigtig, men nu er vi altså kommet dertil, at der ligger to forslag på Folketingets bord, som begge sigter på at løse dette problem. Jeg skal senere kommentere vores eget forslag.

Jeg vil nu sige nogle ord om regeringens, og jeg kan umiddelbart sige, at jeg synes, det er et godt forslag. Det er en model, som vi kender fra USA, hvor den er gennemarbejdet, og hvor man har erfaringer med den, og det er helt fint, at den nu foreslås indført her i landet.

Der er rejst ét seriøst kritikpunkt mod regeringens forslag, nemlig at det næppe vil til-

trække private, og det tror jeg er rigtigt. Der har været mange forskellige forslag om at forhøje underskuddsdækningen fra de 50 pct. – helt op til 125 pct. har jeg set i den offentlige debat – men det vil jeg ikke anbefale. Så bliver det hele for skævt. I stedet for har vi som bekendt vores eget forslag, som netop retter sig mod private, og jeg forestiller mig – det vil også være det bedste – at begge forslag blev vedtaget, vel vidende at de i det væsentlige retter sig imod to forskellige målgrupper.

Jeg er selvfølgelig nødt til at understrege, at de to forslag ikke kan kobles sammen; det er enten-eller. Men begge forslag bør vedtages, så med andre ord er vi indstillet på at støtte regeringens forslag, som det foreligger for Folketinget.

Kim Behnke (FP):

I Fremskridtspartiet synes vi, at inden man bruser frem med forskellige forslag, er det altid klogt og nyttigt at efterprøve årsagen til, at et problem er opstået.

Det er jo rigtigt, at der skrives tykke rapporter og holdes fine, dyrt betalte konferencer, hvor temaet er: Hvad gør vi for at kunne skaffe noget egenkapital til små og mellemstore danske virksomheder? Der er såmænd nok også nogle af de store danske virksomheder, der kunne have brug for noget egenkapital, men det går jo nok for vidt, hvis man ligefrem også vil tage dem ind i debatten. Så man holder sig til de små og mellemstore virksomheder, hvor man med rette har konstateret, at de har et egenkapitalproblem.

Men i stedet for at stille det, synes vi, rimelige spørgsmål om, hvorfor de har det problem, vælger man fuldstændig pr. automatik at bruge gammelkendte, planøkonomiske remedier. Man udpeger en sum penge til at blive puttet i en særlig pulje, og så skal den pulje bruges til at dele ud af. Men vi synes som sagt, at det er vigtigt først at gå ind og finde ud af, hvorfor virksomhederne har problemer. Hvis man ikke kender årsagen, kan vi meget vel risikere, at Folketinget vedtager en lovgivning, som i bedste fald er ligegyldig og i værste fald er direkte destruktiv.

For det første har det jo været sådan de sidste 30 år – uanset om det drejede sig om et ægtepar, der knoklede 16 timer i døgnet for at få en bette købmandsbutik til at hænge sam-

[Klim Behnke]

men, eller om man havde arvet et gods eller en kæmpevirksomhed, uanset hvor på stigen man befandt sig – at det at drive egen virksomhed har været lagt for had. Ejerne er blevet udnævnt til at være rå udbytttere og kapitalister, som udelukkende havde til formål at knægte socialdemokrater som hr. Ole Vagn Christensen, stjæle fra dem og proppe sig med guld. Det er det billede, man har opdraget systematisk efter siden midten af 1960'erne, både over for børn i skolen og studerende på videregående læreanstalter.

Man lavede for nylig en undersøgelse på Århus Universitet. På samtlige fakulteter spurgte man sidste år alle de studerende, der skulle dimiteres, hvor mange af dem der havde ønske om at starte egen virksomhed. På Biologisk Fakultet var der én, der ønskede at starte egen virksomhed. Han havde nemlig været i erhvervspraktik i Århus Amtskommune og fundet ud af, at han ville lave en lille virksomhed, der kunne tilbyde Århus Amtskommune at tage rundt og undersøge spildevandsprøver, fordi han havde konstateret, at det var der et stort behov for. Men på samtlige andre fakulteter – det er Århus Stiftstidende, jeg har som kilde – kunne man konstatere, at der var ingen, der ønskede at starte egen virksomhed.

Op hvorfor? Jo, både da disse unge lå i vuggen på vuggestuen med et billede af Lenin over vuggen, da de kom i børnehaven og senere i folkeskolen, lærte de alle steder, at det værste, man kan gøre – hvis man ikke lige vil stå allerøverst på hadelisten i dette samfund – er at starte egen virksomhed. Man har gjort ordet profit til et ord, som er negativt ladet, selv om ordet er det bedste, man overhovedet kan tænke sig. Det er betingelsen for al menneskelig fremdrift og al menneskelig virkelyst, det er ensbetydende med muligheden for at kunne få et afkast.

Den letteste ting af verden er at låne sig tilbage og sige – asocialt som det jo er – at man kræver at få ting og sager. Det er den letteste ting af verden, og det er jo det, der er socialisternes livsfilosofi, denne asociale krævementalitet, hvor man ikke ønsker at yde noget, men kun ønsker at nyde fra samfundet.

Med hensyn til aktiehandel kaldte den nuværende finansminister på et tidspunkt aktiebørshandlere for »hysteriske kællinger« og spekulanter, der kun havde til formål at øde-

lægge samfundsøkonomien, vel vidende, at med bare den mindste indsigt i erhvervsøkonomi vil man vide, at aktiehandel, spekulation med aktier, det at man kan tjene penge på at handle med aktier, er betingelsen for, at der er nogle, der gider investere.

Så hvis man analyserer sig frem til, hvorfor problemerne er der, vil man opdage, at det er her, årsagen findes. Der er ingen – medmindre der står idiot med neonskrift på ryggen af dem – som ønsker at starte egen virksomhed i dagens Danmark, for hvorfor skulle de dog gøre det? Hvem giver dem tak? Ingen. De får vrøvl med fagforeningerne, de får vrøvl med staten, de får vrøvl med kommunerne, de får vrøvl med amtet, de får vrøvl med EU, de får vrøvl med alt og alle og bliver i bedste fald hængt ud på forsiden af dagens aviser.

Hvorfor skulle man starte egen virksomhed, hvorfor skulle man investere hele sit liv, sin køns – eller mands – indkomst, hus, ejendom, hvorfor skulle man investere det? Nej, jeg kan ikke anbefale nogen at starte egen virksomhed under de forhold, der hersker i dag.

Men, siger man så, der er jo en masse kapital derude, der er jo en masse kapital, som er fri på markedet. Hvorfor bliver den ikke kanaliseret hen til disse små kapitaltrængende virksomheder? Det gøres jo bl.a. ikke, fordi staten har været der, staten har været ude i form af låntagning – en gældsætning, som runder 700 mia. kr. i år. De 700 mia. kr., som staten som en tør svamp har suget ud af markedet, er der jo ikke. De bliver ikke placeret i maskinfabriker, i købmandsbutikker og i skotøjsfabrikanters udmærkede initiativer. Kapitalen kan kun bruges én gang, og i øjeblikket har staten valgt at opsuge og bruge 700 mia. kr. investeringsvillig kapital fra det danske marked.

I parentes bemærket ved jeg godt, at af nationalregnskabsmæssige grunde er en del af obligationerne også solgt til udlandet, men ikke desto mindre kunne der jo være nogle udlændinge, der ville have investeret i Danmark.

Nu kommer regeringen så med et forslag om, at man bare laver denne pulje på et par milliarder kroner, hvoraf staten skal stå for de 50 pct. Så kommer der kapital til rådighed, som kan investeres i små og mellemstore virksomheder. Men vi kan jo se, hvordan det er gået med Skibsgarantifonden: Når der er nogle, der dummer sig i Svendborg, så må skattey-

[Kim Behnke]

derne jo punge ud, og på samme måde vil det være tilfældet her. Hvis de små og mellemstore virksomheder har gode projekter, så er der selvfølgelig nogle, der vil investere i dem. Det må jo i den grad understrege, at det er dårlige projekter, når staten skal gå ind og bære halvdelen af risikoen.

Hvorfor skal skatteyderne så gøre det? Hvad får skatteyderen ud af det? Som sagt: i bedste fald et nulresultat. I værste fald sker der det – som fru Pernille Sams ganske rigtigt pointerede – at de mellemstore og små virksomheder, som nu tilføres denne kapital, får en helt urimelig konkurrenceforbedring i forhold til nabovirksomheden, hvor mand og kone har måttet investere deres hus og ejendom og forældrene har kautioneret for kassekreditte osv. Hvordan skal de nu klare sig, når de andre særligt udpegede virksomheder får disse tilbud?

Netop udpegningen er det næste problem: Alle kan jo ikke få, og så skal der foregå en centralistisk udpegning af, hvilke virksomheder der får lov til at være med. Den form for statslig dirigering af, hvad der er godt, og hvad der er skidt, bryder vi os under ingen omstændigheder om. Vi har ikke tillid til de mennesker – vi tror nemlig ikke på, at sådan nogle guddommelige mennesker findes – som kan sidde og gøre det her ud fra nogle retfærdighedskriterier, som i øvrigt ikke er nærmere defineret.

Vi håber og tigger og beder derfor til, at § 15 kommer til at træde i kraft, og at Europa-Kommissionen så siger: Nej, det her går ikke, det er i strid med EU-aftalerne. Derfor vil forslaget aldrig blive til virkelighed, og det er det, vi håber vil ske.

Så har SF fremsat et beslutningsforslag, og SF har jo om ikke andet så retorikken i orden, når de skriver, at det drejer sig om private udviklingsvirksomheder. Jeg vil ganske kort sige, at ideen om, at man kan indskyde kapital og så have et skattefradrag for det, er en god idé. Men den anden halvdel, hvor hr. Rahbæk Møller så ønsker at brandskatte, hvis folk ønsker at tage pengene ud igen, eller hvis man er så heldig at få overskud, gør jo, at ingen er interesseret i at investere i det her. Hvorfor skulle man investere sine penge dér, når man i stedet for kan købe aktier på børsen med de gældende regler, der er dér, eller investere sine

penge i statsobligationer? Så står der igen med grøn skrift idiot på ryggen af én, hvis man putter penge ind i et af hr. Rahbæk Møllers investeringselskaber.

Nej, der findes i dag rundt omkring i pengeinstitutterne parkeret 2½ mia. kr., som folk har sat ind på forskellige former for etableringskonti, men der er egentlig ikke udsigt til, at de vil starte købmandsbutikker eller skotøjsfabrikker. De penge kunne man få ud og få gjort aktive i dansk erhvervsliv, og det kunne man gøre med en eneste ting, nemlig at droppe den absurde bestemmelse, der siger, at man skal arbejde mindst 50 timer i virksomheden for at måtte investere i den. Man har gjort det for Bornholm. Det var et flertal jo enige om, og vi stemte også for det. Det var en god idé – lad os gøre det for hele landet, så behøver vi ikke hr. Rahbæk Møllers selskab. Der er allerede de 2½ mia. kr., og skatteyderne vil ikke skulle risikere noget som helst.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Lad mig sige til hr. Kim Behnke, at det var jo flot og højt og stort, men hvor var der meget luft i det, og det skal jeg så prøve at gendrive.

Jeg mener, at de lønmodtagere, som er på danske arbejdspladser, igennem de seneste mindst 10 år har vist stor løntilbageholdenhed og har sluttet op omkring dem, som hr. Kim Behnke kaldte kapitalisterne. I øvrigt mener jeg, at dette lovforslag er et forslag, der viser disse initiativrige mennesker den tillid, der blev efterlyst, ved netop at sige: Vi tror på jer, og vi tror på, at vi skal få lavet nogle kombinationer, der gør, at I får kapital, så I kan komme videre. Jeg tror overhovedet ikke, at det har en pind at gøre med, om man gav dem aldrig så mange skattelettelser eller aldrig så mange andre ting, for der skal jo være en indtjening, for at det kan lade sig gøre. Det er jo ikke den situation, man står i, når man i sin virksomhed står over for at skulle lave et udviklingsarbejde, som man skal bruge kapital til.

Jeg vil sige til hr. Kim Behnke, at jeg har fået mange opringninger fra erhvervsfolk, som har sagt, at de danske banker og sparekasser, og hvad vi i dag ellers kender af finansieringskilder, vil have både livrem og seler, ja endda to livremme, på. Hvis man derimod vil give 51 pct. af sine rettigheder til udenlandske investo-

[Ole Vagn Christensen]

rer, så kan man få de penge, man har behov for. Det er det, der fortæller mig, at vi har brug for dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Dette skal blot være en beklagelse af, at hr. Kim Behnke ikke havde mulighed for at være til stede under den erhvervspolitiske debat i tirsdags og ikke kunne være ordfører på det. Det er ikke ment polemisk, men fordi nogle af de ting, som hr. Kim Behnke rejser i forbindelse med dette lovforslag, faktisk var inde i debatten om den erhvervspolitiske redegørelse.

Jeg deler nemlig i meget vidt omfang hr. Kim Behnkes betragtninger om, at der ikke er noget incitament til at etablere egen virksomhed. Jeg tror også, det var under den debat, at nogle af ordførerne nævnte netop det eksempel, at ingen, f.eks. studerende, sætter det på toppen af deres ønskeliste for fremtidige job at etablere egen virksomhed. Derfor opfordrer jeg også regeringen til at tage fat på det problem ved f.eks. at afholde en konference, som ikke skulle være en orlovs- eller CO₂-konference, men noget andet, hvor man på en eller anden måde markerede interesse for at skabe nogle bedre rammer og måske en bedre kultur, nogle bedre holdninger og normer for at etablere virksomheder her i Danmark, for vi ligger jo meget lavt i forhold til de øvrige europæiske lande. Det er det værd at gøre noget ved, vi kan ikke klare os uden en lang række nye iværksættere.

Det havde derfor været meget rart, hvis de betragtninger var indgået i debatten også i tirsdags, men nu er de så kommet i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag, og det er selvfølgelig o.k. Det er mere for, at hr. Kim Behnke skal være klar over, at han faktisk ikke står alene med sine synspunkter. Der er flere, der deler hans bekymring på dette område, og flere, der derfor godt vil indgå i en dialog om, hvad vi reelt kan gøre ved sagen.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Selv om det nogle gange kan opleves sådan, så kan jeg ikke være ordfører på alt for Fremskridtspartiet!

Hr. Ole Vagn Christensen sagde, at vi skulle være taknemmelige over den løntilbageholdenhed, danske lønmodtagere har udvist de senere år. Årsagen til denne løntilbageholdenhed er jo, at prisindekset ikke bare har stået på nul, nej, det har været faldende. Og hvem har vi at takke for det? FDB og Dansk Supermarked! Det er dér, vi kan sende taksigelserne hen. Det er dem, der har gjort, at når vi går i supermarkedet eller til købmanden og handler, så er varerne blevet billigere, hver gang vi kommer der. Så er det jo klart, at éns krav over for sin arbejdsgiver ikke er så store, når man oplever, at prisen for en pose sukker bliver lavere og lavere.

Derudover har vi heldigvis oplevet at kunne leve i efterhånden flere år med aldeles lav inflation, og det gør, at den løn, man får udbetalt, også er noget værd. Jeg tror ikke, at danske lønmodtagere specielt har en fornemmelse af, at nu skal de også være flinke over for deres arbejdsgiver; det tror jeg bestemt ikke, og det ser vi også med de blokader og andre absurditeter, der foregår rundt omkring.

Men der er stadig væk et problem for hr. Ole Vagn Christensen, og det er, at det mest brugte ord i hr. Ole Vagn Christensens mange indlæg i dag er ordet tro. Tro kan flytte bjerge, men det er ikke nok, at hr. Ole Vagn Christensen bare tror, at de her ting vil virke. Hvis ikke der ude omkring i de små hjem er en lyst til at sætte nogle ting i gang, så hjælper det ikke noget. Og dér er jeg fuldstændig enig med fru Lone Dybkjær, og det har vi også diskuteret ved andre lejligheder: Der er brug for en helt anden holdning til det at være erhvervsdrivende i Danmark. Men det løser dette forslag bare ikke. Det gør det ikke.

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Regeringens erhvervsredegørelse anbefaler oprettelse af en række udviklingsselskaber, hvilket foreslås gennemført med dette lovforslag. Den lange lavkonjunktur har gjort finansieringsmulighederne for især mindre virksomheder særdeles vanskelige. Den finansielle verden har været meget lidt risikovillig, og selv meget lovende og innovative projekter har ikke kunnet finansieres.

Vi forstår udmærket den finansielle verdens tilbageholdenhed og mangel på investerings-

[Sonja Albrink]

og udlånst i disse tider; det er en naturlig reaktion. Men går investeringen i nye, innovative virksomheder i stå, mister dansk erhvervsliv på længere sigt konkurrencefordele. De investeringer, der typisk er tale om, er risikobetonede og vil ikke på kort sigt give overskud. Derfor er tålmodig kapital en nødvendighed.

Det faktum, at det erhvervsøkonomiske klima og både den nuværende, men ikke mindst den fremtidige beskæftigelse i høj grad er afhængig af de mindre virksomheder, betyder, at nødvendigheden af tilvejebringelse af ansvarlig og tålmodig kapital er meget vigtig. Når ikke markederne kan levere den tilstrækkelige risikovillige kapital, er det nødvendigt at benytte særlige foranstaltninger. Et utal af både indenlandske og udenlandske rapporter og undersøgelser har vist, at tilvejebringelse af risikovillig kapital er påkrævet. Sidste forårs erhvervspakke var god og et skridt i den rigtige retning, men ikke tilstrækkelig.

Ventureselskaberne har ikke været nogen særlig stor succes. Det håber CD udviklingselskaberne kan blive. Vi finder organisationsformen og opbygningen af selskaberne, deres muligheder og begrænsninger og finansiering meget god og traditionel på en forfriskende måde.

CD hæfter sig også ved den udpræget positive modtagelse, forslaget om udviklingsselskaber har fået af erhvervsorganisationerne.

Endvidere lægger CD stor vægt på, at udviklingsselskaberne ikke kun bliver formidlere af risikovillig kapital, men også direkte stiller viden og speciel ekspertise til rådighed som f.eks. ledelse, produktionssystem, edb, forskning, udvikling og meget mere. Det er i allerhøjeste grad et ønske fra mange af de mindre virksomheder, man bliver kontaktet af. CD finder således blandingen af formidling af kapital og viden særdeles konstruktiv.

Hvad angår SF's beslutningsforslag, vil CD ikke være med til at begrænse udviklingsselskaber til kun at omfatte iværksættere. CD finder heller ikke, at fradrag og erhvervsfremmende initiativer på en ordentlig måde kan forenes i dette tilfælde. Jeg kan herudover fuldt ud tilslutte mig ministerens kommentarer.

Derfor skal jeg meddele, at CD vil stemme for det af ministeren fremsatte lovforslag og vil give det en hurtig udvalgsbehandling, men vil stemme imod SF's forslag.

Lone Dybkjær (RV):

Også Det Radikale Venstre kan støtte regeringens forslag og ikke SF's forslag, fordi det indeholder nogle begrænsninger, som vi ikke synes er rimelige.

Efter Det Radikale Venstres opfattelse bør der gøres, hvad der er muligt for at forbedre vilkårene for små og mellemstore virksomheder her i Danmark, ligesom man selvfølgelig også med andre initiativer skal forsøge at forbedre vilkårene for de store virksomheder, som trods alt er dem, der eksportmæssigt set er de stærkeste trækheste.

Vi er positive over for forslaget, men jeg vil ikke undlade at sige, at jeg i lighed med Fremskridtspartiets ordfører heller ikke tror, at det løser alle problemerne. Det er naturligvis heller ikke tanken. Det er et forsøg på at lette nogle af de problemer ved finansieringen, som man er løbet ind i i de senere år.

Jeg har den mere principielle kommentar til de mennesker, der skal administrere denne ordening, at man må passe på ikke at gøre det lige så besværligt at få midler herfra, som det er fra alle mulige andre steder, hvor de små og mellemstore virksomheder af samme grund ikke kan få den fornødne kapital.

Det, at det kan være svært at opnå midler fra andre steder, er altså efter min opfattelse ikke ensbetydende med, at projekterne er dårlige, men at der simpelt hen er tale om nogle for stramme eller for snævre betingelser eller betingelser i øvrigt, som gør, at virksomhederne ikke kan komme i betragtning. Derfor synes jeg, det er ganske vigtigt, at vi finder en eller anden fornuftig form, der gør, at der her bliver nogle muligheder for, at de små og mellemstore virksomheder kan få den støtte, som de ikke kan få andre steder.

Desværre er det ikke altid sådan, at fordi man etablerer noget i mere eller offentligt regi, så stilles der færre krav eller andre krav end dem, man vil stille inden for det private område. Tværtimod ser vi ofte den situation, at netop ordninger inden for offentligt regi, som i virkeligheden også findes under en eller anden tilsvarende form i privat regi, stiller mindst lige så stærke krav til virksomhederne og desværre de samme krav til virksomhederne, som det er tilfældet, hvis der var tale om udviklingsvirksomheder i privat regi. Og så er vi faktisk lige vidt, for så risikerer vi nemlig, at der sker det,

[Lone Dybkjær]

som Fremskridtspartiets ordfører pegede på, nemlig at det så bliver de dårligere typer af virksomheder, der ender med at få den offentlige støtte, og det er ikke det, der er meningen.

Derfor er det altså afgørende, at vi finder nogle andre former for kriterier for denne ordning end dem, vi finder inden for de private områder. Ellers tror jeg ikke på ordningen.

Hermed har jeg også udtrykt, at jeg håber, at det her vil føre til noget; men jeg er måske ikke helt så optimistisk, som andre ordførere har været. Men jeg synes, at det er forsøget værd, og jeg skal i hvert fald – af klare grunde – ikke gøre noget for at modarbejde sagen.

Merethe Due Jensen (KRF):

Det er vigtigt for Kristeligt Folkeparti, at vi giver erhvervslivet nogle gode vilkår. Det er en forudsætning for, at vi kan opretholde vores velfærdssamfund, og også for, at vi kan støtte Østlandene og ulandene.

De mange mindre og mellemstore virksomheder med hurtig beslutningsproces og stor tilpasningsevne danner et erhvervsmonster, der hele tiden må have mulighed for at udvikle sig. Regeringen har på flere områder arbejdet for at forbedre erhvervslivets vilkår bl.a. ved at forbedre Vækstfondens udlånsmuligheder og derved forbedre iværksætterordningen og nu også via et lovforslag om statsgaranti til udviklingsvirksomhed.

I den nuværende situation, hvor mange virksomheder har svært ved at låne penge i pengeinstitutterne på grund af disses mange uheldige engagementer, er det vigtigt, at de mindre virksomheder gives en ny mulighed for finansiering. Her er netop det lovforslag, som vi behandler nu, et rigtig godt alternativ.

Vi finder det godt, at staten med lovforslaget garanterer for tab i forbindelse med private udviklingsselskabers engagement i mindre, udviklingsorienterede virksomheder, og det er vigtigt, at vi opprioriterer denne gruppe virksomheder, fordi der i denne gruppe er et stort potentiale.

Det er samtidig vigtigt, at der sættes på forskningstunge virksomheder, fordi det er her, fremtiden for dansk erhvervsliv ligger. Produktion af simple produkter har derimod ikke den store fremtid set i sammenhæng med den øgede konkurrence fra Østeuropa og Fjernøsten på disse områder, og det var da og-

så nogle af de tanker, vi gjorde os under debatten om erhvervsredegørelsen i tirsdags.

Lovforslaget giver mulighed for, at staten dækker indtil 50 pct. på udviklingsselskabets tab i en virksomhed i løbet af 1 år, og det har også været fremme tidligere i dag, at det er landet som USA, Tyskland og Holland, der har været inspirationen til, at vi her i Danmark nu også står over for denne ordning for mindre virksomheder.

Ordningen er en 2-årig forsøgsordning med en samlet garanti på 1 mia. kr., og vi må så vurdere ordningen, før den eventuelt forlænges. Det er også vigtigt, som det fra ordførerside tidligere er blevet omtalt her fra talerstolen, at der netop gælder visse betingelser vedrørende effektiviteten og administrationen af ordningen.

Når det drejer sig om nr. B 22, er vi i Kristeligt Folkeparti glade for, at SF ønsker, at staten skal tilskyndes til at oprette private udviklingsselskaber, men nu har vi så regeringens lovforslag til behandling, og jeg vil foreslå, at SF under udvalgsbehandlingen går ind i forhandlinger om regeringens lovforslag. Derfor kan vi naturligvis ikke støtte SF's forslag, men afviser det.

Og så har jeg egentlig en lille opfordring til V og K, som jeg synes har været så utrolig negative over for forslaget. Den forrige statsminister var i besiddelse af evnen til at sprede optimisme, men jeg synes, at der netop blev spredt en masse pessimisme fra V's og K's side. Jeg synes, vi nu i stedet for må vise, at vi tror på disse ting, så vi også får optimismen ud i virksomhederne.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Ordføreren for forslagsstillerne vedrørende beslutningsforslag nr. B 22 om oprettelse af private udviklingsselskaber, hr. Rahbæk Møller, har ordet.

Rahbæk Møller (SF):

Somme tider kan man godt forstå, at der kommer lidt politikerlede i befolkningen. Nogle af os var til stede på den konference om iværksættere, som Håndværksrådet afholdt, og når man sammenligner den debat, der foregik dér, med den debat, der er foregået her i salen, er der en meget markant forskel – en forskel, der i øvrigt har yttet sig ved, at i hvert fald to af

[Rahbæk Møller]

de ordførere, som jeg bemærkede var til stede også på konferencen, klart var de mest saglige under debatten her. Det viser dog, at det har betydning, at vi kommer ud blandt folk, og det viser også nødvendigheden af, at vi gør det, fordi der kom en vis afsmitning af konferencen herind.

Dermed vil jeg også sige, at jeg takker hr. Ole Vagn Christensen for de pæne ord; jeg er blot ked af, at han ikke kunne støtte. Og jeg takker fru Pernille Sams for de pæne ord. Jeg forstod på fru Pernille Sams, at De Konservati-ve er meget tæt på at kunne støtte vores forslag.

Så vil jeg straks sige til hr. Erik Larsen, der jo afviste forslaget uden overhovedet at forklare hvorfor, at jeg opfordrer ham til dels at læse forslaget, dels at have en bedre forbindelse med sit bagland. Jeg har fået utrolig mange henvendelser, og jeg ved, at mange iværksættere er Venstrefolk. Jeg er sikker på, at hvis hr. Erik Larsen spurgte sine folk, hvad de egentlig mente om dette forslag, så ville han komme med en anden indstilling.

Hr. Kim Behnke havde den ejendommelige opfattelse, at det ville være helt fint at kunne trække pengene fra, men indtægterne, der så senere kom, skulle ikke beskattes. Det lyder rart; det er jo rart at kunne trække penge fra og så ikke skulle beskattes af sine indkomster. Det eneste, jeg sidder og spekulerer på, er, hvilken brug man egentlig har for fradrag, hvis man ikke skal beskattes af indkomster. Jeg opfatter ikke indvendingen som seriøs.

Fru Lone Dybkjær og fru Sonja Albrink afviste begge forslaget med den eneste begrundelse, at vores forslag er lidt snævrere rettet mod iværksættere. Det opfatter jeg som en detalje, men det har de to fruer altså ikke gjort. Fru Merethe Due Jensen opfordrer SF til at støtte regeringens forslag. Det agter vi at gøre, det kan jeg da berolige fru Merethe Due Jensen med.

Så vil jeg vende mig mod ministerens argumenter for, at regeringspartierne ikke kunne støtte vores forslag. Det eneste argument, jeg sådan set kunne høre, ud over at regeringen altså har et alternativ, var, at man ikke ønskede nye fradragsmuligheder. Jeg forstår sådan set godt den begrundelse, men der er jo det ved det, at vores forslag er fuldkommen symmetrisk; det skaber ikke en ny asymmetri i skatte-

væsenet. Der er helt parallelitet mellem fradrag og beskatning af indkomster.

Når vi ønsker, at vores forslag bliver vedtaget, og ikke kun regeringens, er det, fordi vi ikke tror på – og det var også det, der blev sagt meget, meget tydeligt på den conference – at et tilbud om et tilskud på 50 pct., hvis noget går galt, i tilstrækkelig grad vil lokke private frem på banen. Vores forslag, som jo i virkeligheden har samme effekt, nemlig at man får et tilskud i form af fradrag, hvis det går galt, vil derimod erfaringsmæssigt være mere tillokkende for private investorer, også fordi de jo i mellemprioden har flere penge at have med at gøre, at investere. Enhver ved, at et fradrag lokker folk frem. Og det er rent; der er ikke nogen skattemæssig asymmetri i det.

Så jeg vil endnu en gang appellere til regeringen om at overveje at vedtage begge disse forslag, vel vidende, at regeringens forslag vil tiltrække pensionsformuer, og vores vil tiltrække privat kapital.

Jeg vil lige sige et par ord om den debat, som hr. Kim Behnke og fru Lone Dybkjær var inde på, nemlig at det er, fordi folk er blevet for vant til at være lønmodtagere; der er ingen iværksætterånd i dette land. Det er givet, der er noget om det, men jeg advarer meget mod at tro, at det er hovedårsagen til, at der er for få iværksættere i dette land. Af flere grunde. Det fremgår bl.a. af en undersøgelse fra Århus Universitet. Jeg tror, det er rigtigt, at på universiteterne er der færre potentielle iværksættere, end der f.eks. er blandt håndværkere. Men det er jo altså ikke hele landet, der går på universiteterne. Der er nogle, der bliver håndværkere, der er nogle, der går på ingeniørskole, der er nogle, der går på erhvervsskoler, det er en bred befolkningsgruppe. Og enhver undersøgelse viser, at der faktisk er ganske mange mennesker, der ønsker at blive iværksættere. Det er den ene begrundelse.

Den anden begrundelse er: Hvorfor skulle vi adskille os fra landene omkring os? Hvorfor skulle vi adskille os fra Tyskland? Tyskerne er da også lønmodtagere, tyskerne går også på universitetet. Hvorfor skulle der være en anden ånd i Tyskland end her? Det tror jeg nemlig ikke der er, men tyskerne har i mange, mange år haft bedre kapitalforhold for iværksættere. Det har været muligt for dem, der ønskede at blive det. Bare vi dog kunne skabe mulighe-

[Rahbæk Møller]

der, således at de, der faktisk ønsker at blive iværksættere, faktisk har en chance for det. For det første var meget så nået, og for det andet kunne det jo godt være, at nogle af dem, der i dag ikke drømmer om at blive iværksættere, så ville drømme om det, når de pludselig ser, at det er noget, der er realisabelt for flere, end det hidtil har været tilfældet.

Så jeg vil endnu en gang appellere til, at det Ting tager sig sammen og sørger for, at der bliver ordentlige muligheder for at skabe kapital til iværksættere ved at vedtage såvel regeringens som SF's forslag.

Industriministeren (Trøjborg):

Der er ingen tvivl om, at debatten om fremskaffelse af risikovillig kapital til investering i danske virksomheder skal fortsætte. Hvordan kan vi forbedre vort kapitalmarked for børsnoterede aktieselskaber? Hvordan kan vi forbedre tilførslen af egenkapital til mindre virksomheder, der ikke har denne form for adgang til egenkapitalforsyning fra Fondsbørsen? Der er ingen tvivl om, at vi har behov for, at debatten fortsætter.

Vi har også behov for, at debatten fortsætter om forskellige incitamenter og tiltag til, at det gøres nemmere, det gøres bedre, mere attraktivt for mennesker i dette samfund – også for skatteydere – at investere i private virksomheder. Det er en vigtig debat, som vi bør fortsætte.

Men lad mig alligevel knytte en kommentar til det, fru Pernille Sams og hr. Erik Larsen var inde på, nemlig at gøre det hele til et spørgsmål om regeringens skattereform. Det kan man nok knytte den bemærkning til, at det problem, vi har haft i mange år med tilstrækkelig egenkapitalforsyning til mindre og mellemstore danske virksomheder, jo umuligt kan skyldes, at regeringen har gennemført nogle ændringer i skattelovene. Der peges her især på 3-års-reglerne, der blev fremsat af regeringen i forbindelse med skattereformen og vedtaget med virkning fra 1. juni.

Det kan umuligt have været denne reform og denne enkle ændring i skattelovgivningen, der har medført, at vi har haft nogle problemer, der ligger før den tid.

Dermed er også sagt, at det naturligvis ikke løser det alene at se på skattereglerne; vi er også nødt til at se på en række andre incita-

menter. Jeg tror nok, at man overordnet kan sige, at det, der er sket i Danmark i de senere år, er, at det danske samfund har besluttet – på Folketingets initiativ – at en større del af samfundskagen i fremtiden anvendes til opsparring, og når det er tilfældet, er det naturligvis interessant at se, hvorledes den anbringes. Den placeres først og fremmest i forskellige pensionsopsparinger, f.eks. ATP og forskellige livsforsikringspensionsopsparinger, og vi kan også se, at de institutionelle investorers formuer vokser ganske betragteligt; ATP er et udmærket eksempel herpå. Det er fornuftigt og godt; det styrker muligheden for en tilstrækkelig opsparring i samfundet og en tilstrækkelig risikovillig kapital til investeringer.

Det, regeringen forslag sigter mod, er naturligvis, at den større del af samfundskagen, der spares op, lettere skulle kunne formidles også til de virksomheder, som regeringen finder der er belæg for at sige har haft problemer med egenkapitalforsyningen, og derfor har vi lavet vore forslag til udviklingsselskaber, dvs. ideen er ikke opfundet alene i Danmark; vi ved, den praktiseres i Holland og i USA efter stort set den samme model. Jeg synes, det er vigtigt, at vi nu siger til os selv, at vi skal give forsøget en chance og se, hvad vi kan få ud af det, og se, om vi på den måde lettere kan få formidlet kapital fra institutionelle investorer til virksomheder, som ikke har den samme adgang til egenkapital som en række børsnoterede aktieselskaber.

Jeg vil gerne sige, at vi fra regeringens side er meget interesseret i at fortsætte debatten. Vi undersøger f.eks. i øjeblikket forskellen på egenkapitalforsyningsgraden i Danmark og en række andre europæiske lande. Er der forskel på etableringsgraden i Danmark og Tyskland, som hr. Rahbæk Møller var inde på? Analysearbejdet skulle vi gerne kunne få afsluttet inden alt for længe, og jeg tror, at det kan være et godt udgangspunkt for at fortsætte diskussionen.

Under alle omstændigheder er jeg glad for de bemærkninger, der foruden fra regeringspartiernes ordførere faldt fra hr. Rahbæk Møller. Det vil jeg gerne tage til indtægt for en positiv indstilling til, at regeringens lovforslag skal nyde fremme. Jeg ser frem til en udvalgsbehandling, hvor vi kan besvare en række interessante spørgsmål. Det er ikke alting, vi kan

[Industriministeren]

besvare, f.eks. måske ikke hvorledes det forholder sig med egenkapitalforsyningen i Danmark i forhold til en række andre lande, men vi vil da bestræbe os på at besvare de spørgsmål, som måtte blive stillet, så godt, som der overhovedet er statistisk belæg for at gøre det, og med det materiale, der er til rådighed.

Jeg beklager, at de borgerlige partier i Tinget, Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet, ikke kunne se et perspektiv i regeringsforlaget. Jeg tror, at vi alle sammen har interesse i, at vi prøver os frem. Det er det, der ligger i regeringens forslag, og jeg ser frem til, at et flertal i Folketinget vil give det en chance, så vi kan få afprøvet det i en forsøgsperiode og i øvrigt samtidig fortsætte debatten om, hvorledes vi får et bedre grundlag for at drive og stifte virksomhed i Danmark.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 34:

Forslag til folketingsbeslutning om den fremtidige håndtering af kriser i pengeinstitutter.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 30/11 93).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 16 på dagsordenen opførte sag, nemlig :

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 35:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en spekulationskommission for den finansielle sektor.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 30/11 93).

Forslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Industriministeren (Trøjborg):**

Jeg vil starte med at sige helt åbent, at jeg er en smule forundret over, at SF har de to forslag på dagsordenen, som vi skal behandle i dag. Jeg mener ikke, at vi havde afsluttet debatten, men sat et foreløbigt punktum for den, og jeg synes, at vi i stedet skulle have sat os ned, analyseret situationen og været parat til at drøfte, hvilke initiativer der skulle forelægges Folketinget, og hvilke initiativer regeringen skulle tage efter de erfaringer, vi har fået af de to sager, der har optaget Folketinget så meget, Himmerlandsbank-sagen og Varde Bank-sagen, og så i øvrigt herefter naturligvis have drøftet situationen i pengeinstitutsektoren.

Regeringen har formuleret et kommissorium i samarbejde med SF, lex Varde Bank, hvor der for det første står, at regeringen i samarbejde med Danmarks Nationalbank vil udarbejde en redegørelse for situationen i pengeinstitutsektoren og for forventningerne til de kommende års udvikling.

Det er da klart, at en sådan analyse vil imødekomme det, der i hovedsagen ligger i SF's forslag, nemlig spørgsmålet om, hvorfor det er gået, som det er, og hvad det er, der er sket. Der er nogle enkelte pengeinstitutter, der har handlet på en måde, så de har tabt deres egenkapital og ikke eksisterer mere; der er altså eksikeret en markedsøkonomisk dom over disse pengeinstitutter og deres drift, således at de er fjernet fra markedet.

Der vil komme en redegørelse, der skærer ud i pap, at der altså er nogle, der har tabt ganske meget på forskellige investeringer i valuta-selskaber og på ejendomsmarkedet, som har været alt for, alt for optimistiske.

Der vil også komme en undersøgelse af situationen, der ud over at analysere udviklingen også vil belyse mulighederne for, at den finansielle sektor selv kan klare opgaven med de fornødne omstruktureringer, investeringer og garantier, der skal til, når et pengeinstitut kommer i krise.